

Typy právnických profesií

Autor obsahu

Švédsko

Švédsko

V tejto časti sa uvádza prehľad právnických profesií vo Švédsku Prokurátori
Sudcovia Obhajcovia/advokáti Notári Ostatné právnické profesie

Právnické profesie – úvod

Prokurátori

Organizácia

Služby verejnej prokuratúry zabezpečuje [prokuratúra](#) (*Åklagarmyndigheten*) a [Úrad pre hospodársku kriminalitu](#) (*Ekobrottsmyndigheten*). Obidva orgány podliehajú priamo vláde (ministerstvu spravodlivosti). Na čele prokuratúry stojí generálny prokurátor (*riksåklagare*) a na čele úradu pre hospodársku kriminalitu je generálny riaditeľ (*generaldirektor*). Generálny prokurátor je najvyšší prokurátor v krajine, ktorý je na čele prokuratúry a má za ňu právnu zodpovednosť.

Generálny prokurátor je zodpovedný za rozvoj v právnej oblasti, za činnosť Najvyššieho súdu a za administratívne úlohy. Vyšší prokurátori sú zodpovední za osobitné oblasti prokuratúry. Generálny prokurátor vymenúva verejných prokurátorov, ktorí sú zaradení do okresov ako okresní prokurátori. Niektorí okresní prokurátori sa špecializujú na konkrétne oblasti. Existuje 32 okresných prokuratúr. Existujú aj tri medzinárodné a štyri celoštátne prokuratúry, ktoré riešia osobitné druhy prípadov. Na čele každej okresnej prokuratúry je hlavný prokurátor.

Všetci prokurátori v rámci prokuratúry sú pri prijímaní rozhodnutí úplne nezávislí, čo znamená, že vyšší prokurátor nemôže rozhodovať o tom, aké rozhodnutia môže prijať podriadený prokurátor v prípade, za ktorý je zodpovedný podriadený prokurátor. Aby ste sa mohli stať prokurátorom, musíte mať švédske občianstvo. Pred tým, než vás prijímú na pozíciu prokurátora, musíte mať švédske právnické vzdelanie a absolvovať dvojročné obdobie praktickej právnickej odbornej prípravy ako súdny úradník na okresnom súde alebo na správnom súde. Za určitých okolností možno odbornú prípravu v inej zo škandinávskych krajín považovať za rovnocennú právnickému vzdelaniu. Prokurátori sú najprv prijímaní ako prokurátori praktikanti na deväť mesiacov, počas ktorých má prokurátor mentora, ktorý ho usmerňuje v práci. Pred vymenovaním za okresného prokurátora musí prokurátor absolvovať popri svojej práci dvojročný kurz odbornej prípravy.

Existujú tri centrá pre rozvoj prokuratúry, ktoré sa nachádzajú v Štokholme, Göteborgu a Malmö. Na ich čele stojí vyšší prokurátor. Úlohou centier pre rozvoj je vývoj metodických a právnych poznatkov v rámci ich príslušných trestných oblastí a správa poznatkov v príslušných oblastiach ich zodpovednosti. Vykonávajú aj následné právne kroky a dohľad; dokazuje to skutočnosť, že všetkými odvolaniami proti rozhodnutiam prokuratúry sa zaoberajú centrá pre rozvoj.

Úloha a povinnosti

Prokurátor má tri hlavné povinnosti:

- vyšetrovať trestné činy,

- rozhodovať o tom, či by mali byť vznesené obvinenia,
- vystupovať pred súdom.

Prokurátor vedie predbežné vyšetrovanie trestných činov, ktoré sa nepovažujú za menej závažné a v ktorých je konkrétna osoba dôvodne podozrivá zo spáchania trestného činu. Prokurátor môže viesť vyšetrovanie aj v ďalších prípadoch, ak na to existujú osobitné dôvody. Ako osoba, ktorá vedie predbežné vyšetrovanie, je prokurátor zodpovedný za zabezpečenie optimálneho vyšetrenia trestného činu. V prípade menej závažných trestných činov vedú celé vyšetrovanie príslušníci polície.

Ak predbežné vyšetrovanie vedie prokurátor, pri vyšetrovaní mu pomáha polícia. Prokurátor priebežne monitoruje vyšetrovanie a prijíma rozhodnutia o vyšetrovacích úkonoch a vydáva potrebné rozhodnutia. Po ukončení predbežného vyšetrovania prokurátor rozhodne, či sa má začať súdne konanie. (Platí to aj v prípade predbežných vyšetrovaní, za ktoré je zodpovedná polícia.)

Ďalším dôležitým aspektom práce prokurátora je príprava jednotlivých prípadov na konanie a vystupovanie pred súdom. Rozhodnutím o vznesení obžaloby a opisom trestného činu prokurátor vytvára rámec pre trestné konanie na súde. Väčšina prokurátorov strávi na súde minimálne jeden alebo dva dni v týždni.

Generálny prokurátor je jediným prokurátorom, ktorý môže začať alebo viesť konanie na Najvyššom súde. Môže však vymenovať pomocného prokurátora na úrade generálneho prokurátora alebo vymenovať ďalšieho verejného prokurátora, aby zastupoval generálneho prokurátora na Najvyššom súde.

Právne databázy

Viac informácií o prokurátoroch je verejne prístupných na [webovom sídle prokuratúry](#).

Sudcovia

Organizácia

Stálych sudcov (*ordinarie domare*) vymenúva vláda na základe odporúčania nezávislého štátneho poradného orgánu, ktorým je Výbor pre navrhovanie sudcov (*Domarnämnden*). Sudcu v zásade nemožno odvolať, s výnimkou okolností uvedených v ústavnom dokumente známom ako nástroj vlády (*regeringsformen*).

Aby ste sa mohli stať sudcom, musíte mať švédske občianstvo. Na to, aby ste sa mohli uchádzať o túto pozíciu, musíte mať takisto švédske právnické vzdelanie. Za určitých okolností možno odbornú prípravu v inej zo škandinávskych krajín považovať za rovnocennú právnickému vzdelaniu. Väčšina stálych sudcov pracuje na okresnom súde alebo na správnom súde, alebo ako sudcovia na odvolacom súde či na odvolacom správnom súde. Na čele odvolacieho alebo odvolacieho správneho súdu stojí predseda (*president*) a na čele okresného alebo správneho súdu je hlavný sudca (*lagman*). Sudcovia Najvyššieho súdu a Najvyššieho správneho súdu sú známi ako „súdni radcovia“ (*justitieråd*).

Mnohí z tých, ktorí boli vymenovaní za stálych sudcov, prešli tradičnou kariérou cestou, počas ktorej slúžili dva roky ako [súdni úradníci na okresnom súde](#) (329 Kb) alebo [na správnom súde](#) (281 Kb) a potom požiadali o miesto súdneho spravodajcu (*fiskal*) na odvolacom súde alebo na odvolacom správnom súde. Po minimálne jednom roku služby na takomto súde musí sudca praktikant absolvovať minimálne dva roky ako spravodajca na okresnom súde alebo na správnom súde. Potom nasleduje minimálne jeden rok vo funkcii povereného prísediaceho sudcu (*tilförordnad assessor*) na odvolacom súde alebo na odvolacom správnom súde. Po úspešnom dokončení a absolvovaní kurzu je sudca praktikant vymenovaný za prísediaceho sudcu odvolacieho súdu na odvolacom súde alebo na odvolacom správnom súde. Súdni spravodajcovia a prísediaci sudcovia sú príkladom sudcov bez trvalej funkcie, ktorí môžu pôsobiť na súde. Súdny zamestnávajú takisto aj niekoľko [zapisujúcich právnikov \(beredningsjurister\)](#) (280 Kb) a [spravodajcov \(föredragande\)](#) (281 Kb) .

Každý okresný súd, odvolací súd, správny súd a odvolací správny súd má niekoľko prísediacich (*nämndemän*). Prísediaci sú vymenúvaní na obdobie štyroch rokov:

- mestskou radou v mestách patriacich do územnej súdnej právomoci okresného súdu,
- krajskou radou v krajoch patriacich do súdnej právomoci správneho súdu, odvolacieho správneho súdu alebo odvolacieho súdu.

Počas hlasovania týkajúceho sa rozhodnutia súdu má každý z prísediacich jeden hlas.

Právne databázy

Viac informácií o sudcoch a prísediacich sa nachádza na [webovom sídle švédskych súdov](#). V prípade sudcov pozri webové sídlo [Švédskeho združenia sudcov](#).

Organizácia právnickej profesie: právnici

Obhajcovia/advokáti

Podľa švédskeho práva môžu profesijný titul advokát („obhajca“ alebo „advokát“) používať iba členovia [Švédskej advokátskej komory](#) (Sveriges Advokatsamfund). Medzi požiadavky členstva v komore patria:

- trvalé bydlisko vo Švédsku alebo inej krajine v rámci EÚ, v EHP alebo vo Švajčiarsku,
- absolvovanie skúšok oprávňujúcich držiteľa stať sa sudcom – vo Švédsku je to získanie titulu LL M – magister práva (*juris kandidatexamen*),
- trojročná kvalifikovaná právnická prax a výkon praxe v čase podania žiadosti o členstvo,
- absolvovanie odbornej prípravy organizovanej advokátskou komorou a úspešné vykonanie skúšky,
- povest' bezúhonnosti a ďalšie vlastnosti nutné na výkon praxe obhajcu.
- Osobitné pravidlá sa vzťahujú na uchádzačov z iných krajín EÚ alebo EHP, alebo zo Švajčiarska, ktorí spĺňajú požiadavky potrebné na to, aby sa stali obhajcami vo svojich domovských krajinách.
- O prijatí nových členov rozhoduje rada advokátskej komory.
- Švédska advokátska komora bola založená zo súkromnej iniciatívy v roku 1887 a získala oficiálne postavenie, keď v roku 1948 nadobudol platnosť súčasný súdny poriadok. Komora má v súčasnosti viac ako 4 700 členov.
- Komora sa riadi súdnym poriadkom a vlastnou chartou komory, ktorá podlieha schváleniu vlády. Komora, ktorá sa riadi súkromným právom, má tieto ciele:
 - zachovať vysoký etický a profesijný štandard v právnickej profesii,
 - monitorovať vývoj v právnickej oblasti a zabezpečiť, aby sa v tejto súvislosti využívala odbornosť komory,
 - chrániť všeobecné profesijné záujmy svojich členov a podporovať spoluprácu a konsenzus medzi nimi.

Komora vykonáva aj niektoré verejné funkcie. Na základe súdneho poriadku bola poverená administratívnymi úlohami, čo jej umožňuje pôsobiť ako verejný orgán, najmä v disciplinárnych veciach.

Cieľom vedenia komory je zabezpečiť, aby verejnosť hľadajúca právne poradenstvo dostala kvalifikovanú pomoc. Podľa súdneho poriadku sú členovia povinní dodržiavať kódex profesijnej etiky a podliehajú regulačnému a dozornému orgánu advokátskej komory a verejnému ochrancovi práv (*Justitiekanslern*). Na obhajcov dohliada disciplinárny výbor advokátskej komory. Ak obhajca podľa disciplinárneho výboru porušil kódex správania komory, výbor môže príslušnému členovi udeliť disciplinárnu sankciu.

Právne databázy

Ďalšie informácie sú k dispozícii [na webovom sídle Švédskej advokátskej komory](#).

Právni zástupcovia/právni poradcovia

Osoby, ktoré nie sú advokátmi, môžu pôsobiť ako právni zástupcovia v súdnych konaniach za predpokladu, že súd ich považuje za vhodných. V zásade však platí, že za verejného obhajcu môže byť vymenovaný iba advokát.

Notári

Organizácia

Okrem verejného notára (pozri ďalej v texte) vo Švédsku neexistujú žiadni špeciálni notári.

Verejného notára vymenúva [krajská správna rada](#) (*länsstyrelsen*). Verejný notár musí byť právnikom, musí ovládať švédsky jazyk a spĺňať ďalšie kritériá.

Úloha a povinnosti

Právne databázy

Verejní notári nemajú samostatný profesijný adresár ani webové sídlo.

Informácie o verejných notároch však možno nájsť na niektorých webových sídlach krajských správnych rád.

Úlohou verejného notára je pomáhať verejnosti v rôznych záležitostiach, medzi ktoré patrí:

- overovanie podpisov, kópií, prekladov a ďalších informácií o obsahu dokumentov,
- prítomnosť na súde ako svedok v určitých prípadoch,
- dohľad nad lotériami,
- po skončení iných kontrol alebo preskúmaní vydanie vyhlásenia o svojich zisteniach,
- prijímanie vyhlásení o okolnostiach právnej alebo hospodárskej povahy a doručovanie týchto vyhlásení tretím stranám,
- potvrdzovanie, že orgán alebo osoba sú oprávnené vykonávať určité opatrenia,
- vydávanie osvedčení na základe Haagskeho dohovoru z 5. októbra 1961 o zrušení požiadavky vyššieho overenia zahraničných verejných listín (apostila).

Právne databázy

Pre túto profesiu nie je k dispozícii žiadna verejne dostupná príručka ani webové stránky.

Ďalšie informácie o verejných notároch sú však uvedené na niektorých webových stránkach krajských správnych rád.

Ostatné právnické profesie

Exekútor (*Kronofogdemyndigheten*) je zodpovedný za vymáhanie dlhov a ďalších záväzkov. Tento orgán zamestnáva exekútora (*kronofogde*), ktorý je zodpovedný za to, aby sa vymáhanie uskutočnilo zákonným spôsobom. Vo Švédsku je možné vyškoliť sa za exekútora. Na účely odbornej prípravy musíte byť občanom Švédska, získať právnické alebo podobné vzdelanie a byť kvalifikovaným súdny úradníkom (*notarie*). Kvalifikáciu súdneho úradníka je možné nahradiť aj osobitne stanoveným obdobím odbornej prípravy popri zamestnaní alebo je možné schváliť výnimku.

■ Posledná aktualizácia: 09/11/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.